

16. november 2023

UKA2023/7

Ilanngussaq J

UKA 2023/7

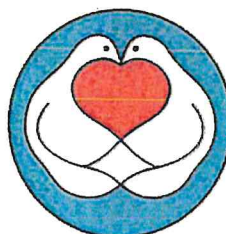
J.nr. 01.31.11-00007

J.nr. 01.25.01/23EM-LABU-00007

2024-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

Uku akornanni

Inuit Ataqaatigiit, Siumut, Naleraq,
Atassut aammalu attaviitsoq

ATTAAVIITSOQ

2024-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

Isumaqatigiissuteqartut makku toqqammavigalugit 2024-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut:

Inuiaqatigiinnut toqqissimasanut sinaakkutinik pilersitsinissamik ataatsikut kissaateqarneq isumaqatiginninniarnerne pingaarnertut sammineqarlunilu aallaaviuvoq. Taamaalilluni inuiaqatigiit aaqqissugaanerata unammilligassatsinnut periarfissatsinnullu tunngatillugu siunissamat isumannaarnissaa anguniagaavoq.

Oqaluuserinninnerni isumaqatigiissummilu maanna saqqummiunneqartumi makku immikkut sammineqartut:

- Peqqinnissaqarfimmut aningaasatigut pitsaannerusunik sinaakkusiinissap qulakkeernissaa, taamaalillunilu peqqinnissaqarnermi immikkoortumut ungasissumut sammisumik aaqqissusseqqinneq, nunarput tamakkerlugu pitsaannerusumik peqqinnissaqarfimmi sullissinermik pilersitsisumik aqutissiuussisumik,
- Kiisalu inuiaqatigiinni atugarissaarnermik naligiinnerusumillu assigiiaarnerusumillu ineriartornermik siuarsaaneq, tassani makku ilanngullugit:
 - Ingammik ineqarnermi attaveqarnermullu immikkoortumi pisortat sanaartornermik ingerlataannik annertunerusumik siarsaaneq,
 - Inuiaqatigiit pisariaqartitaannut sanilliullugu ilinniartitaanermik piginnaangorsarnermillu nukittorsaaneq suliffeqartullu amerlanerulersinneqarnerat, aamma
 - Kulturimi timersornermilu immikkoortumi suliniutinik nukittorsaaneq.
- Aaqqissuusseqqinnissanik suliaqarneq, tassani makku ilanngullugit
 - Ilaatigut utoqqaat pisortatigoortumik soraarinnornermik ukiunik angusisuni suliffeqaannarnissamat kajuminnerulersitsinikkut soraarnerussutisiaqalernissamillu aaqqissuussinermut pinngitsoornani ilaasussaatitaanerup nalilersorneratigut soraarnerussutisiaqarnermik aaqqissuussinermik siunissamat qularnaarinninneq, aammalu
 - Siunissami akileraartarnermik akitsuusiisarnermillu politikip ilusilersomera pillugu politikikkut isumaqatigiissuteqarnissamik piareersaanikkut.

Tassunga atatillugu innuttaasut katitigaaneranni annertuumik allanngortoqarnissaata iliuuseqarfiginissaanut pisortat ingerlatsiviata aaqqissuunneqarnerani annertuumik naleqqussaanissamik pisariaqartitsinermik eqqumaarinninnissaq isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat. Tamanna ilaatigut nunap nammineq tunngavissarititai aallaavigalugit pisortat pingaarnertut isumagisassaasa nutaamik aaqqissuunneqarnissaanik, qitiusumillu ingerlatsiviit namminersorlutik oqartussat kommunillu akimorlugit aningaasaqarnermi sulisoqarnermilu atorluanerunerunikkut nutaamik eqqarsarnermik piumasaqaateqarfiuvoq.

Naalakkersuisut 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermi Attassinissamik Siuariartornissamillu Pilersaarut 2-mik, aaqqissuusseqqinnermi siunnerfinnik sisamanik aallaaveqarluni unammilligassanik passusiumalluni ungasissumut sammisumik akimuisumillu pilersaarusiornermik imaqartumik saqqummiussinissartik ilimasaarutigaat.

Partiit aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut assigiinngitsunut sammitillugu pilersaarutip taassuma malitseqartinneqarnissaa naatsorsuutigaat, tassani ilaatigut aningaasanut inatsisissani

aaqqissusseqqinnissanilu siunissami pingaarnersiuinissamik siunnersuutit suliarineqarneranni pilersaarummi kaammattuutinik isummertarnissat ilanngullugit.

Illersorneqarsinnaasumik aningaasaqarnermik aqutsineq

2024-mut aningaasanut inatsit missingersuutit naatsorsuutillu pillugit allannguutinik, Inatsisartut isumaqatigiittut 2021-mi akuerisaannik toqqammaveqarpoq. Taamaaliornermi missingersuutit inissisimanerannik taaneqartup atulerneratigut aningaasartuutit ineriartornerannut killiliussaq aalajangersarneqarpoq. 2024-mut Aningaasanut inatsimmik suliaqarnermi missingersuutit inissisimanerat annertuumik pingaaruteqarpoq. Tamatuma aningaasanut inatsimmi ukiut missingersuusiorfiit ilanngullugit ingerlatsinermut, tapiissutinut sanaatornernullu ataatsimut aningaasaliissutit annerpaamik ukiumut 1,00 procentimik ukiullu sisamat ingerlaneranni annerpaamik 2,00 procentinik qaffassinnaanerat kinguneraa.

Akileraarutinit akitsuutinillu isertitat qaffakkiartornerisa aningaasartuutinik killiliinerup atulersinnera peqatigalugu, 2024-mut aningaasanut inatsit IST-p inernerani piffissami 2024-2027 sinneqartoornera nassataraa. Taamannak inissisimasoqarnerani 2027-p kingorna annertusiarortumik innuttaasut katitigaanerisa allanngoriartornerata malitsigisaanik, pisortat aningaasaqarnerani angusat annertuumik ajorseriarnissaat, kingullermik Aningaasaqarnermut Siunnersuisooqatigiit septembarimi 2023-mi nalunaarusiaanni taannalu aamma Naalakkersuisut Attassinissamut Siuariartornissamullu Pilersaarutaanni 2-mi takuneqarsinnaassaaq.

Missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmi aningaasartuutit ineriartornerannik killiliinermik attasineq, taamannak ineriartornermut iliuseqarnermut pingaarutilimmik iliuseqaqataasinnaallunilu iliuseqaqataassaaq, peqatigisaanillu ukiuni aggersuni amigartoorutissat, ukioqatigiiaat amerlasuut suliffeqarnermik qimatsillutik soraarninngornerat ilutigalugu pilersussamut ilapittuisinnaalluni. Tunngavissaq taanna aamma Attassinissamut Siuariartornermullu Pilersaarut 2-mi tunngavissatut ilaatinneqarpoq.

Isertitassat missingiutit nutartikkat aningaasaqarnermilu politikikkut pingaarnertut anguniakkat

Aningaasarnermut Siunnersuisooqatigiit kingullermik nalunaarusiaminni 2024-mi aningaasaqarnerup ineriartornissaanut akillu qaffakkiartornissaannut missingiutitik nutarterpaat, soorlutaaq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup maanna Namminersorlutik Oqartussat akileraarutinit akitsuutinillu isertitassaannut missingiutertik nutarterlugulu naammassigaat. Isertitassat missingiutit taakku qaffariarneranik appariarnernullu takutitsippat, tassani 2024-mut raajartassanik siunnersuinerup appariarnerata malitsigisassai ilanngullugit.

Ataatsimut isigalugu 2024-mut Nunatta karsiata akileraarutinit akitsuutinillu isertitaasa missingerneranni 0,4 mia. kr-nik annertuseriarneq Pineqassaaq. 2024-mut Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissut tassannga takutitsisuuvoq, isertitassanimmi missingiutit nutartikkat ilaatigut akileraartarnermi akitsuuteqartitsinermilu immikkoortumi suliniutit nuaat pisinnaangortippai, taakkulu akileraartarnermut akitsuuteqarnermullu immikkoortumi aaqqissusseqqinnissaq pillugu politikikkut isumaqatigiissutissatut ilimagineqartumi aningaasalersuinissamik isumaliuteqarnermut ilaanissaat ilimagineqarpoq. Taakku saniatigut naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai 4,4 procentinik qaffappat, taakkullu ukiumut 182 mio. kr-nik naleqarput.

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutikkut 2024-mi aningaasanullu inatsisiliorfiusumi 2024-2027 IS-p inernerani sinneqartooruteqarneq isumannaarpaat. Tamanna ingammik peqqinnissamut immikkoortumi ineriartornermik sullissinerullu pitsaanerulernissaannik imaqarnerani pivoq.

Isumaqatigiissuteqartut taamaalillutik aningaasaqarnermi akisussaaffimmik tigusinissaq ataatsimoorfigaat.

Akit ineriartornerat

Minnerunngitsumik nioqqutissani ulluinnarni pisariaqartinneqartuni akit qaffakkiartornerisa nunatsinnilu pisortat pingaarnertut sullissinerata annertuumik alaatsinaannissaanik pisariaqartitsisoqartoq aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut isumaqarput. Ukiuni kingullerni nunarsuaq tamakkerlugu akit qaffakkiartornerat aarlerilersitsivoq, Kalaallimmi Nunaat eqqorneqanngitsoorsinnaanngilaq. Akilli qaffakkiartorneri ingammik isertitakitsunut suli ajornartorsiorfitsinnaapput. Taamaammatt isumaqatigiissuteqartut nuna tamakkerlugu ingammik nioqqutissanik ulluinnarni pisariaqartinneqartunik misissueqqissaarnissaq siusinnerusukkut ilimasaarutigineqartup inaarsarnissaa ujartorpaat.

Naalackersuisut immikkoortoq annertuumik eqqummaariffigissagaat ilaqutariinnullu isertitakitsunut tunngatillugu inuiaqatigiinnillu tamanut tunngatillugu suliniutinik sukumiisunik pisariaqartitsisoqarnera eqqummaariffigissagaat isumaliutigissallugulu isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat. Isumaqatigiissuteqartut 2023-p sinnerani 2024-milu Naalackersuisut tamakku pillugit qinnuteqaammik nassitsissappata, suli at Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami sukkasuumik suliarinissaat piareersimaffigaat.

Ingammik innuttaasuni isertitakitsuni akunnattumillu isertitalinni pisisinnaassutsip ataavannerusumik pitsaangorsarnissaanut apeqqut, akileraartarnermik akitsuusiisarnermillu aaqqissuusseqqinnissamut ilaatinneqarnissaa ilimagineqarpoq.

Puunik utertitsisarnermik aaqqissuussinerup nutaap atulersinneqarnissaanut atatillugu puunut akitsuutip 60 ørinik appartinneqarnissaanik isumaqatigiissuteqartoqarpassinnera, aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut iluarisimaarlugu paasivaat. Akitsuutillu tamatumap appartinneqara ukiumut kr. 20 mio. naleqarpoq.

2024-mut aningaasanut inatsimmut pingaarnersiunerit

2024-mut aningasanut inatsimmik isumaqatigiissutikkut taamaalilluni siunnerfiit aningaasaliinernullu allannguutit arlallit, ataatsimut isigalugu aningaasanut inatsimmik oqimaaqatigiinnissamik inatsisitigut piumasaqaammik naammassinnillunilu, kommunit namminersorlutillu oqartussat missingersuutaanni naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aningaasartuutit ineriartornerannut sinaakkutinik naammassinnillunilu, siusinnerusukkut immikkoortuni allunneqartuni pingaarutilinnik pingaarnersiuinissanut inissaqartitsisoq isumaqatigiissutigineqarpoq.

Peqqinnissamut isumaqatigiissutissami aningaasaqarnikkut sinaakkutit

Siunissami peqqinnissamik politikimut peqqinnissaqarfimmullu siunnerfissat pillugit politikikkut oqaloqatigiinnernut, Peqqinnissaq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisumminik tunniussinerata kingorna pilersunut tapiliullugu pisuni, maanna peqqinnissamut politikikkut isumaqatigiissut inaarsarneqaleruttorpoq.

Peqqinnissami immikkoortumi isumaqatigiissummi, 2024-mullu aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummut atatillugu suliani pissusissamisoortumik akimuisumik ataqatigiissaarisooqarpoq, aningaasaliissutissanullu sinaakkutissat aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummut atatillugu isumaqatiginninniarnerni inissinniarneqarput,

peqqinnissaqarfimmullu tunngasunik imarisai peqqinnissaq pillugu politikikkut isumaqatigiissummik aallaaveqarlutik.

2024-mut aningaasanut inatsimmi peqqinnissaqarfik pillugu politikikkut isumaqatigiissummi aningaasanut sinaakkutit ima inissinneqarput:

- Suliniutinik sukumiisumik atugassanngortitsineq. Tassani kræftimik katsorsaaneq pitsaanerusoq, nuna tamakkerlugu erninermi sullissinermik pitsanngorsaaneq, Sanamilu peqqissaavimmut iserluarsinnaaneruvoq, aamma
- Peqqinnissamut politikikkut suliniutinut, tunuliaqutaasumik suliniutit ilutigalugit piareersarneqartut peqatigalugit atugassanngortinneqartussanut immikkut annertuumik aningaasaliineq, ilaatigut tunuliaqutaasumik suliniutit tigussaasunngortinneqarlutillu ineriartortinneqarnerannut tapiliullugu.

Peqqinnissamut isumaqatigiissuteqarnissamut aningaasatigut sinaakkutit	2024	2025	2026	2027	2024 - 2027
Katillugit	35,0	29,5	29,5	20,5	114,5

Peqqinnissamut immikkoortup nukittorsarnissaa pillugu qulaajaanermik suliaqarnerup nanginneqarnerata ilaa, ukiut aggersut ingerlaneranni aningaasaliinissamik pisariaqartitsinerit allanngortinnissaannik siunnersuummik kinguneqassangatinneqarpoq. Taamaammat aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut peqqinnissamik aqqissuusseqqinnerup, ilaatigut 2025-mut aningaasanut inatsimmik ukiunilu aggersuni inaarsarneqarneranut atatillugu peqqinnissami politikikkut isumaqatigiissummik malitseqartitsinerimi aningaasaqarnermi sinaakkutit isumaqatiginninniutigineqaqqinnissaanik pisariaqartitsiffiulernissaat ilimagaat. Taamattaaq aamma ilimagisat nalimmassarnissaannik pisariaqartitsilernissaq, aningaasalersuinermillu qularnaarinnissaq, soorlu tamanna aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqarnermi pisoq isumaqatigiissutissami peqqinnissaqarfimmik isumaqatigiissuteqarnermi peqqinnissamillu aqqissuusseqqinnissami pissasoq. Tassunga ilanngullugu peqqinnissaqarfiup illutanut, atortunut nutaanut qarasaasiakkullu atortorissaarutinut aningaasaliineranut tunngatillugu sanaartornermi immikkoortumut pilersaarutissatut ilimagineqartumi tamanna immikkut eqqummaariffigineqassaaq.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut peqqinnissaqarfik pillugu isumaqatigiissuteqarnissaq qilanaaraat. Peqqinnissaqarfimmut sulisussarsiorneq sulisunillu tiggumminiinnarneq annertuumik isumaqatigiissummi aallunneqassasoq isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat. Tamatuma saniatigut ataqatigiissumik sunniuteqarluartumillu pinaveersaartitsinermik katsorsaanermillu aallussisoqarnissaa isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat. Tamanna innuttaasut siunissamut qaninnermi ungasissumilu pitsaanerpaamik peqqinnissaqarfimmit sullinneqarnissaata qulakkeernissaata iluatsinnissaanut pingaaruteqartorujussuvoq.

Peqqinnissaqarfik nukittunerusoq ingerlalluarnerusorlu anguniarlugit sulinissamik politikikkut amerlanerussuteqarluartut isumaqatigiinnerat isumaqatigiissuteqartut iluarisimaarpaat. Peqatigisaanilli peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit peqqinnissaqarfiup passussinnaanerit periarfissaqartinnera malillugu annertusarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarneranik peqqinnissaqarfiup nammineq saqqummiussaa isumaqatigiissuteqartut akuersaarpaat.

Avannaani innuttaasut Ilulissani peqqissaavimmi MR-scannerimik neqeroorfigineqarnikkut annertunerusumik peqqinnissaqarfimmit neqeroorfigineqarnissaat isumaqatigiissuteqartut periarfissaatikkomavaat. Tamanna angalanermi aningaasartuutit annikinnerulernerannik Nuummilu Sanami artukkorsorneqanginnerunermik malitseqassasoq ilimagineqarpoq. Tamatuma tunuliaqutaralugu 2025-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi scannerimut taamaattumut taamanikkussamut aningaasani atugassani pingaarnersiorneqassasoq isumaqatigiissuteqartut isumaqatigaat. Pissarsinermut periuseq peqqinnissaqarfimmik aqqissuusseqqinnerup ilaatut allatut aningaasaqarnermut sinaakkummi taaneqareertukkut 2024-mi aningaasaliisoqarniarsinnaavoq.

Nunatta naligiinnerusumik assigiiaarnerusumillu ineriartortinnissaa

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut innuttaasunut tamanut iluaqutsiisumik tunngavissanullu, unammilligassanut periarfissanullu kommunit inoqarfiillu akimorlugit siuariarnermik sullissinermillu qulakkeerinissamik kissaateqarput.

Anguniakkami tassani immikkoortuni arlalinni, immikkoortut akimorlugit kiisalu sinaakkussinermi, aqqissuussinermi ilaatigullu attaveqaatini, ineqarnermi, inuussutissarsiornermi ilinniaritaanermullu immikkoortumi pisariaqartumik ikorfartuinermi suliniuteqarnissaq pisariaqarpoq.

Pisortat aningaasalersugaannik inissialiorderit siaruarnissaat utoqqarnullu politikimi suliniutit

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummi uani inoqarfinni minnerni inissianik sanaartornerup annertusarnissanut annertusisamik suliniuteqartoqarpoq. Taamatut pingaarnersiunerup inuusuttunut inissianik inissianillu attartortittakkanik piffinni arlalinni ukiuni aggersuni sanaartornermut aningaasanik pingaarnersiuneq malitsigaa (Kullorsuarmi, Sarfannguani, Paamiuni, Narsaq, Qasigianguanilu inuusuttunut inissiat, immikkoortoq 2 kiisalu Qaanaami, Upernavimmi Uummannamilu inissianik attartortittakkanik.)

Isumaqatigiissuteqartut Naalakkersuisut makkuninnga suliaqarnissaat qilanaaraat:

- Inoqarfinni minnerni sanaartornerup annertunerulerneranut peqataaqataasumik siunertaqartumik illulioqatigiinnermi taarsigassarsisisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanut siunnersuummik 2024-mi saqqummiussinissaat, aamma
- Kommuninik oqaloqatiginnilluni taakku illulioqateqarnermik aqqissuussinermut missingersuutiminni aningaasanik pisariaqartunik immikkoortitsinerannik qularnaarinninnissaat, tassanilu ingammik aningaasat siunertamut ukiumoortumik ataatsimoortumik tapiissutitigut kommuninut atugassanngortinneqartut atorlugit. Kommunit taamaalillutik tamakkunanga immikkut eqqummaarinninnissamut kaammattorneqarput.

Isumaqatigiissuteqartut inoqarfiit minnerit arlalinni ineqarnikkut ajornartorsiut pingaartumik maluginiarpaat. Taamaammat ukiuni aggersuni tamanna pitsanngortinniarlugu, assersuutigalugu Tasiilami imaluunniit Itilleq-mi, inuusuttut inissiaannik sanaartornissaq immikkut uttatarineqassaaq.

Nuna tamakkerlugu sanaartornerit attaveqaatinullu immikkoortumi sullissinerit

Angallannermi, umiarsualiveqarnermi, nukissiuutini imeqarnermullu immikkoortumi immikkoortumi pilersarusiornermi inuussutissarsiornikkut periarfissanik atuinermut ikorfartuisuunnissaa taamaalillunilu nuna tamakkerlugu innuttaasunik sullissinerup naligiinnerulernissaanik qulakkeerinissaq isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat.

Mittarfinnik sanaartornernermut kittaartumik aningaasaliisoqarpoq, taamaalilluni Qaqortumi, Ilulissani Nuummilu mittarfinnik sanaartornerit naammassineranni annertusaaneq uneqqunagu. Nunap immikkoortuini mittarfinnut qulinut misissueqqaarnerit suliarineqarput, taakkulu maanna

taakku pilersaarusiortfigalugit suliaqarnikkut malitseqartinneqartussanngorput. Nunap immikkoortuini mittarfinnik annertusaaneq nunap immikkoortuini, akisuumik helikopterikkut sullissinermik atorunnaarsitsisinnaaneq pilersaarutit ataqatigiissut aqutugalugit tamanna naapertuunnerpaamik pissaaq. Siusinnerusukkut misissueqqaarnerni Tasiilami Ittoqqortoormiini mittarfiit marluk sanaatorneqarnissaat inuiaqatigiit aningasaarneranni pitsaanerpaassasoq uppersarparaat. Taakkunannga pilersaarusiornissaq taamaammat siulliunneqassaaq. Kingorna Qeqertarsuup Tunuani Kujataanilu inoqarfinni nunap immikkoortuini mittarfinnik pilersaarusiornissanut aningaasaliissutissat immikkoortinneqassapput.

Taamattaq Kujataani helikopterimik sullissineq pitsanngorsarniarlugu 2024-mi 2025-milu 3 mio. kr-t immikkoortinneqarput, taakkulu Qaqortumi mittarfiup atulernissaata tungaanut, nunap immikkoortuani sullissinermik naapertuuttumik ingerlatsisoqarnissaanut naleqqupput.

Tamatuma saniatigut umiarsualivinnut immikkoortumut pilersaarutip nutarterneranik sulinerup naammassineqarnissaa aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat, sanaartukkanummi allilernerqartussanut, iluarsartuunneqartussanut isaterneqartussanullu imaluunniit sanaatorneqartussanut kiisalu taakku naapertuunnerpaamik pinissaannut qanoq tulleriinnilersorneqarnissaannut tamakkiisuumik ilisimasaqarnissaq pisariaqartinneqarmat. Taamatut nutarterineq umiarsualivinnik iluarsaassinernut taakkunanngalu aningaasalersuinissamut kingusinnerpaamik 2024-mi 2025-mut aningaasanut inatsimmik suliaqarnissap tungaanut immikkut politikikkut isumaqatigiissuteqarnissaanermik pisinaangortitsissaaq. Taamaammat umiarsualivinnut immikkoortumut pilersaarummut Naalackersuisut pingaarnersiuinermi killiffiliinissaat, tassanilu inoqarfinni minnerni pisariaqartitsinerit naapertuuttumik eqqummaariffiqineqarnissaat, isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat.

Peqatigisaanik imermik imigassamik pilersuineranut ataatsimut immikkoortumut pilersaarummik suliaqarnermik Naalackersuisut pingaarnersiuinissamik kaammattorneqarput. Tassunga ilanngullugu Ilulissani, Uummannami kiisalu inoqarfinni minnerusuni naapertuuttumik imermik pilersuineranut tunngatillugu unammilligassanik immikkut aallussinissaq tikkuarneqarpoq.

Ergup nukinganik innaallagissiorfiit annertusarneqarnissaat suli annertuumik pingaartinneqarpoq, aningaasanullu inatsimmik isumaqatigiissuteqartut 2024-mut aningaasanut inatsimmi Tasiilami ergup nukinganik innaallagissiorfiup annertusarneqarnissaata pilersaarusiornissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarnera iluarisimaarparaat. Pilersaarusiorneq naammassineqariarpat Tasiilami ergup nukinganik innaallagissiorfiup annertusarneqarnissaanut aningaasanik pingaarnersiuisoqarnissaa, isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat, tamannalu kingusinnerpaamik 2025-mut aningaasanut inatsimmut atatillugu pisussatut ilimagineqarpoq. Aasiaanni Qasigiannuanilu ergup nukinganik innaallagissiorfissamik, Utoqqarmiullu Kangerluarsunnguanni ergup nukinganik innaallagissiorfiup allilernerqarnissaanut aningaasaliinikkut, piffissami aningaasanut inatsisiliorfiusumi katillugit 400 mio. kr-nik NunaGreen A/S-mut aningaasaliisoqarnissamik isumaqatigiissuteqartoqarnera, isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu iluarisimaarparaat.

Aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu inuussutissarsiornerminnik ingerlatsinerminni ajunaarnersuartut ittumik silap pissusaanik ajornartoomermik pilersunik eqqorneqartunut immikkut ikiorsiiniutit

Inatsisartut UKA2023/62 aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu immikkut ikiorsiissutinut akuersinerannut malitseqaatitut, ilaatigut oqaasertaliussassanut siunnersuut, aallartitseqqinnermi

tapiissutitut kontumi pingaarnermi siunertamut aningaasanik atuisoqarsinnaaneramik toqqammavissii sumik siunnersuusiortoqarpoq, ilaatigullu 2024 aallarnerfigalugu kontumut pingaarnermut aningaasaliissutit ukiumut 1 mio. kr-nik amerlineqarput.

Nunatsinni naligiinnerusumik assigiiaarnerusumillu ineriartorneq	2024	2025	2026	2027	2024 - 2027
Illoqarfinni minnerusuni mittarfinnik pilersaarusionermik nangitsineq	1,5	1,5	3	3	9
Aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu ajunaarner-suarmi ikiorsiissutit/sorliuinerusuni attaveqaatit, tassani umiarsualiviit, imeq, nukissiornerlu – anartarfilerineq ilanngullugit	10	10	10	10	40
Aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu ajunaarner-suarmi ikiorsiissutit	1	1	1	1	4

Naggasiullugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit pingajussaaneerineqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik KNI A/S-p ataani nioqqutissanik pilersuineq pillugu sullissinissamik isumaqatigiissummi aningaasaqarnikkut sinaakkutinik toqqissisimalersitsisunik saqqummiussinissaat aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut annertuumik iluarisimaarnartuutippaat. KNI-p nunatta karsianut iluanaarutitut akiliutigisartagai peqatigisaanik Naalakkersuisut piginnittuunermik nutaamik politikianik ersersitsisumik 0-nngortinneqarnerat isumaqatigiissuteqartut maluginiarpaat. Tassunga tapiliullugu Naalakkersuisut piffinni suleqatigiinnernik pilersitsinissaq siunertaralugu ingammillu inoqarfinni minnerni akunnattumillu angissusilinni sunniuteqaatinik piviusunngortitsisinnaaneq Naalakkersuisut isumaliutigissagaat isumaqatigiissuteqartut kissaatiginartuutippaat.

Meerarsiaqartut atugarisaat isumaginninnikkullu utoqqarnullu politikikkut suliniutit allat

Meerarsiaqartut atugarisaat, ilaqutariit siunnersueqatigiinnerat allallu isumaginninnikkut suliniutit
Meeqqanut inuusuttunullu ulorianartorsiortunut tunngatillugu inuiaqatigiit unammillernartitaat aningaasartuutaallu annertusiartorput, tassani ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinernut immikkut tunngatillugu. Ataatsimut isigalugu meerarsialinnut atugassarititaannik pitsannguneq, meerarsiaqarnermik pilerinarnerulersitsinermi tigumminiinnarnermillu pilerinarnerulersitsissaaq, taamaalillunilu meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinnagit, ilaqutariinnut inissinneqarsinnaanerannut periarfissat annertusineqassallutik. Taamaammat immikkoortumi pingaarutilimmi uani Naalakkersuisut suliniarnermik nukittorsaallutillu siunnersuutit kaammattorneqarput.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissutikkut aallaqqaammut ilaqutariinni meerarsiaqartuni atugassarititat pitsanngorsarnissaanut ukununga ukiumut sinaakkutissat 1,5 mio. kr-t immikkoortinneqarput:

- Inissii gasuarnermi qasuersaartitsillunilu inissinermi akiliutit pitsanngorsarnissaat. Tamanna ilaqutariit paaqqinnittut pillugit nalunaarutip allanngortinneratigut pisinnaavoq, taamaalilluni qaqugukkat akiliutip 200%-nissaa, 300%-iunissaa, 400%-iunissa il.il. ersarinnerulersinneqarluni.
- Ilaqutariit meerarsiallit suliassaminnik, meeqqap tigummiamik unammillernartitaanik qasusoornissarlu pinaveersimatinniarlugu, paasinninnerulluaqqullugit supervisionemissamik pisariaqartitsippat. Taamaalilluni supervisionertitsinertigut meeqqat nooqattaarlutik

meeraanissaat aamma pinaveersimatinneqassaaq. Tamanna ilinniarsimasunik supervisionertitsinissamik pisariaqartitsiviuvoq. Ilinniarsimasunik supervisionertitsineq ilinniakkatigut ilisimasunik oqaloqatiginninnermilu piginnaasanik pisariaqartitsiviuvoq. Piumasaqaatit taakku assersuutigalugu ilaqutariinnik ilitersuisuuneq, ilaqutariinnut katsorsaasuuneq psykologiunerluunniit tunngavissaraat. Ilinniagallit taakku ilinniakkatigullu ilisimasat maannakkut ilaqutariinnut katsorsaavinni pigineqarput.

Siuliani taaneqartut tapiliullugu akileraartarnermik aaqqissuussinerup, ullumikkut naapertuutinnigsinnaasunik imaqartup nalimassarsinnaanera isumaqatigiissuteqartut pingaartuutippaat. Ullumikkut meerarsiaqarnermi akiliutit qaammammut 5.000 kr-t angullugit akileraarusigaanngillat, tassa meerarsiaqarnermi nalinginnaasumik akissarsiat. Meerarsiaqarnermi akissarsiap meeqqap immikkut ittumik pisariaqartitsinera pissutigalugu 200%-mut annerusumulluunniit qaffannerani akileraarusiisoqartarpoq. Meerarsiallit taamaalillutik aningaasatigut atukkaminnik pitsanngorsaavigineqartut misigisimasanngillat. 2024-p ingerlanerani ajornartorsiut taanna iliuuseqarfigniarlugu akileraarusiisarnermut inatsimmi aalajangersakkanik nalimmassaanissamik Naalakkersuisut piareersaanissaat isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat.

Taamattaaq AIS2024-mi ilaqutariit siunnersueqatigiinnerannut ukiumut 1,5 mio. kr-t immikkoortinneqarput. Taanna tassaavoq ilinniakkani periuuseq angerlarsimaffiit avataannut inissiisarnep annikillisarneranut nukittorsaallunilu ikiorsiiviginnissinnaasoq, taamatullu aamma ilaqutariinnik inissiivimmit meeqqaminnik angerlartitsinerannut atatillugu ikiorsiisinnaasoq.

1 mio. kr-t immikkoortinneqarput oqaasertaliussallu nuna tamakkerlugu aliasunnermi qitiusumik pilersitsinissamik siunertaqartut ivertinneqarput, tassani aningaasaateqarfinit avataanit aningaasaliisinnaaneq ilanngullugu. Taamatut aliasunnermi qitiusoqarfimmik pilersitsineq Nuna tamakkerlugu katsorsaavimmik siunnersuisarfissamullu, maanna naalakkersuisut pilersitassatut piareersagaannut ataqatigiissarneqassaaq. Naalakkersuisut naatsorsuutigaat, aningaasaateqarfiit aamma aalajangersimasumillu suliassaqarfiit aqutugalugit aningaasaliinissamut isumaqatigiinnissanut periarfissanik ilisimasaqarnissartik. Tamatumani piumasaqaataavoq, taamatut aningaasaleeqataanermi suliassaqarfinnik ineriartortitsinissamut kissaatinik ilapittuinissaq, tamatumani aningaasaateqarfinit tapiissut iluaqutaatinniarlugu inerneriumasarlu anguniarlugit katitigaalluarnissaa.

Ukiut arlallit ingerlaneranni utoqqaat amerlillutik innuttaasut katitigaanerisa allanngornissaat nalimmassaanissamik pisariaqartitsiviuvoq. Tassani Naalakkersuisut utoqqarnut periusissiaannut tapiliullugu kommunit suleqatigalugit immikkoortumut ataqatigiissumik sanaartornermut pilersarusiornissaq naapertuuppoq.

Isumaqatigiittut erseqqissaatigissavaat, kommunini isumaginninnikkut suliallit, tamatumunnga ilanngullugit isumaginninnermut siunnersortit, suliami sinaakkutaannik, tamatumani sullissinermi suliamut pikkorissuseq isumannaarniarlugu, naapertuuttumik aaqqissuisoqarnissaannut pisariaqartitsisoqartoq.

Ilaqutariit meerarsiallit atugaannik isumaginninnikkullu suliniutinik allanik pitsanngorsaaneq	2024	2025	2026	2027	2024-2027
Ilaqutariinnut meerarsiallannut immikkoortumi suliniutit, tassani akiliutit supervisionernerillu pitsanngorsarneri	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Ilaqutariinnik siunnersueqatigiinnermut periarfissanik pitsanngorsaannissamik qulakkeerinninneq	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Nuna tamakkerlugu aliasunnermik qitiusoqarfik suleqatigalugu nuna tamakkerlugu qitiusoqarfimik pilersitsineq	1	1	1	1	4

Tamatuma saniatigut inooqatigisap isertitai malillugit utoqqalinermi soraarnerussitisiat siusinaartumilluunniit soraarnerussutisiat ilanngarneqartannginnerat aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut qularnaarneqarpoq.

Sanaartornermut immikkoortumi utoqqarnut politikikkut suliniutit pisariaqartut

Ukiuni aggersuni kommunini utoqqaat illuinik inissianillu utoqqarnut naleqquttunik sanaartornissamut annertusisamik pisariaqartitsisoqassaaq. Utoqqaat illuinik sanaartorneq kommunit suliaassaraat. Namminersorlutik Oqartussat kontu pingaarneq 83.30.12 Utoqqarnut inissiat, ukiumut 15,8 mio. kr-nik immikkoortitsiviusumit kommunit suliniutaannut 50/50-mik tapiinissamik periarfissaqarput.

Aningaasaliissutit ukiuni kingullerni atorneqartanngillat. Sooq aningaasaliissutit atorneqartannginnerat Naalakkersuisut misissorlugu aallartippaat. Taamaaliornermi siunissami utoqqaat illuinik sanaartornissanut pisariaqartitanik paasisaqarnissaq kontumullu pingaarnermut aningaasaliinermi tunngavinnik paasisaqarnissaq siunertaralugu, ilaatigut kommunini ataatsimut sanaartornermi pilersaarusiornissaq siuarsarniarlugu. Paaqqutarinninnissami naammassisinnaasat pisariaqartut piffissaagallartillugu sanaartornissaat siunertaralugu, immikkoortoq manna pillugu kommuninik oqaloqateqarnerit annertusarneqarnissaannik isumaqatigiissuteqartut kaammattuuteqarput.

Suliffeqartut amerlanerulersinneqarnissaannut inuiaqatigiit pisariaqartitsinerannut tunngatillugu ilinniartitaanermik piginnaanngorsaanermillu ineriartortitsinermi suliaqarneq

Ukiuni kingullerni nuannaarnartumik suliffeqartut amerleriarnerat ilaatigut Majoriami suliffissaqartitsinermik siuarsaanermik suliniutinik annikinnerusumik atuinermik malitseqarpoq. Tamanna 2024-mut aningaasanut inatsimmi Majoriamut annikinnerusumik aningasaliinissamut ilapittuivoq.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut allanngineq taperserpaat, peqatigisaanillu ilinniarsimassutsimik qaffassaanermik nukittorsaanermik, ilitseruinermik suliaqarnermik siunnerfilersuineramik praktikerfissanillu amerlisaanermik pisariaqartitsinerup nukittorsarnissaa erseqqissaatigaat. Tamanna minnerunngitsumik inuusuttut inuusuttunut suliniuteqarfigineqartuniittut ikilisarnissaannut ilinniartitaanermilu aporfinnik annikillisaanermut tunngatillugu. 2024-p qiteqqunnerani tassunga kisitsisit erseqqissut pigineqalernissaat isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat. Inuusuttut 16-nit 18-nut ukiullit meeqqat atuarfiannit anisut, suliffeqarnatillu ilinniagaqanngitsut nalunaarsorneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Taamaammat tamanna Naalakkersuisut immikkut Attassinissamik Siuariartortitsinissamillu Pilersaarut 2-mi, ilinniartitaanermut periusissiassami kingornalu 2024-mit pilersaarusiassani kiisalu suliffeqarnermi politikikkut periusissiassani pilersaarutissanilu immikkut sammineqarnissaa isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat.

Isumaqatigiissuteqartut inuussutissarsiorfinni akunnerit naapertorlugit sulisunik angerlartitsisarneq nalinginnaasoq, tamannalu inuiaqatigiinnut kinguneqartartut, ilisimavaat. Piffissaq killilimmi tunisassiornermik unitsitsisoqartillugu sulisunik angerlartitsisarneq sapinngisamik annikillisartariaqarpoq. Tamatumunnga atatillugu isumaqatigiissuteqartut, piffissani tunisassiortoqartinnagu sulisunik pikkorissaanissamut periarfissiisinnaasunik, suliffeqarfeqarfimmut politikkimi aamma isumaginninnermi suliniutiliortoqarnissaa pingaartippaat.

2024-mut aningaasanut inatsimmi aningaasaliineri aqqigalliutit tulluuttut ivertinneqarput, tassani ilaatigut nuna tamakkerlugu ilinniartitaanermut siunnersuisooqatigiinnut, immikkut

anigaasaliinermik qularnaarneqartumik anigaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Tamanna ukiut siulliini anigaasanut inatsimmik isumaqatigiissutinut malitseqaatitut pivoq. Taamattaq ilinniartitaanermut periusissiasap atugassanngortinneqarnissaanut immikkoortitanik immikkut anigaasaliisoqarpoq.

Ilinniartitaanerpiginnangorsaanerullu ineriartortinnissaa amerlanerulernissaat	nukittorsarnissaa kiisalu suliffeqartullu	2024	2025	2026	2027	2024-2027
Majoriami sipaarutit (31.07.05 & 31.07.07).		-13	-13	-13	-13	-52
Ilinniartitaanermut siunnersuisooqatigiit		2	1,5	1,5	1,5	6,5
Ilinniartitaanermut periusissiamik nutaamik atugassanngortitsinissamat immikkoortitat		3	5	5	5	18

Ilinniartitaanermut periusissiasaq taassumalu ukiumoortumik iliuusissatut pilersaarutini atugassanngortinneqarnissaani ukiup aggersup ingerlanerani anigaasaliinissamik pisariaqartitanik naliliinerup allanngorneranik malitseqarsinnaavoq. Taamaammatt 2024-mut anigaasanut inatsimmi isumaqatigiissuteqartut 2025-mut anigaasanut inatsisip inaarsarneranut atatillugu pisariaqartitsisoqalersinnaanera ilimagaat.

Inuiaqatigiit aaqqissuusaanikkut pisariaqartitsinerat aallaavigalugu ilinniartitaanermik pilersaarusiomeq

Tassani siunissami anigaasaliinissamat pisariaqartitat Naalakkersuisut maanna naammassinnissinnaasutsumik annertusaaniarlutik, kollegianut ilinniarfiillu illutaat pillugit immikkoortunut pilersaarutini sukumiisuni nutartikkani ungasissumullu sammisunut ataqatigiissillugit isigineqassapput. Siunissami naammassinnissinnaassuseq ilinniartitaanermik immikkoortumi ataatsimut naammassisat annertusarniarlugit, ilinniartitaanermut aaqqissuussami tamarmi aporfinnik annikillisaasunngorlugu, ingammillu immikkoortuni pingaarutilinni pisariaqartitanik inuiaqatigiit aaqqissuusaanikkut pisariaqartitaannik naammassinnissinnaanngorlugu aaqqissuunneqartariaqarpoq. Suliaq tamanna immikkoortunut pilersaarutitut nutartikkanut ataqatigiittoq, AIS2025-p inaarsarnissaa sioqqullugu piareersimaqqunarpoq.

Peqqinnissamat aalisarnermullu immikkoortut immikkoortut immikkut pisariaqartitsisutut assersuutitut

Peqqinnissaq pillugu isumalioqatigiissitaq aalisarnermillu isumalioqatigiissitaq tamarmik isumaliutissiissummini, immikkoortuni taakkunani marlunni ineriartornissatut kissaatigisat anguneqarnissaannut pingaarutilittut toqqammavittut, siunnerfilimmik ataqatigiissumillu ilinniartitaanerni piginnangorsaanernilu suliniutini pisariaqartitanik aalajangersimasunik tikkuussipput.

Peqqinnissaqarfimmi kommuninilu siunissami sulisussanik pisariaqartitsinerup annertunerusumik iliuuseqarfiginissaanut atatillugu, peqqinnissaqarfimmi suliani taakkunani kivitsinissamik pisariaqartitanut immikkut pisariaqartitanut tunngatillugu, taakku peqqinnissamat politikikkut isumaqatigiissummi ilaatinneqarnissaat ilimagineqarpoq.

Aalisarnermut immikkoortumi ataqatigiissumik ilinniartitaanikkut piginnaangorsaanermillu ilinniartitanermik pilersarusiornermut, tassungalu piviusunngortitsinermit atatillugu, paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit ilinniartit, naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut kiisalu aalisarnermik inuussutissarsiortuni akimuisumik suleqatigiinnikkut qulaajaanerit ingerlanneqarsimapput. Tamanna nalunaarusiamik kaammattuutit sukumiisunik arlalinnik imaqartumik inerneqarpoq. Siusinnerusukkut aningaasanut inatsimmi sillimmatini suliamut tassunga aningaasaliisoqarsimavoq, soorluttaaq ilinniartitaanermut periusissiasap atugassanngortinneqarnissaanut aningaasaliissutit killilimmik atorneqarsinnaassasut.

Ukiuni aggersuni kaammattuutit piviusunngortinnissaanut, aalisarnermilu immikkoortup ineriartorneranut politikikkut anguniakkani aningaasanik allanik pisariaqartitsisoqalersinnaavoq, tassani kilisaatini aqumiut nunaqavissut annertunerusumik sulisorineqarnissaasa qulakkeernissaa ilanngullugu.

Ukiuni arlalinni erseqqissumik anguniakkap taassuma angunissaanut politikikkut ersarissumik kissaateqartarnek tunuliaqutaralugu, maanna tamatuma sukumiisumik marloqiusamillu suliniarnikkut piviusunngortinnissaa aningaasanik inatsimmik isumaqatigiissuteqartut pisariaqartuutippaat:

- Inuttalersuinermit nalunaarut, kilisaatini aqumiuni aqumiunut tunngatillugu nunaqavissunik sulisoqarnermik piumasaqaatinik maleruagassiuussisoq allanngortinneqassasoq, taamaalilluni maanna 60%-mit 90%-mut qaffanneqarluni.
 - Tassanilu anguniagaqarluartumik ikaarsaanermit piffissaliinermit ilanngussinissaq pisariaqassaaq. Taassuma sivissusissaa nalunaarutissap tusarniaassutigineqarneqarnissaanut atatillugu, anguniakkallu taassuma angunissaanut toqqammavissat attuumassuteqartut naammassineqarnissaannik qulakkeerinikkut erseqqinnerusumik qulaajaavigineqartariaqarpoq.
 - Kilisaammut ikisinnaanermit najugaqarnermit najugaqartussaatiitanermullu apequtit aqqiivigineqarnissaa aamma pisariaqarpoq.
- Ilinniartitaanikkut suliniutinik attuumassuteqartunik pingaernerutitsineq, pisortallu namminersortullu suliffinni piginnaasatigut tunngavissat pilersinneqarnissaanut qanimut suleqatigiinnerat. Tassunga ilanngullugu makku aallunneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq:
 - Amerlanerit imarsiornermit ilinniakkanik attuumassuteqartunik aallartitsillutillu naammassinninnissaat, aamma
 - Umiarsuaatileqatigiit ilinniartunik pilersaarutaannik, maannamut iluatsilluareersunik, ullumikkulli pilersaarutitut sulisunik peqataatitsiniarnerni ajoraluartumik unammillernartoqartitsisunik ikorfartuineq.

Tassunga peqatigitillugu ilaatigut sanaartornermi, utoqqarni paaqutarinninnermilu immikkoortumi takornariartitsinermit immikkoortumi pisariaqartitanik aallaavilimmik ataqatigiissumik ilinniartitaanikkut piginnaangorsaannikkullu ataqatigiissumik ineriartortitsinissamik pisariaqartitsineq tikkuarneqarsinnaavoq. Pilersarusiornerup taassuma siuarsarnissaanik, tassungalu atatillugu soqutigisaqartunik attuumassuteqartunik pisariaqartinneqartumik suleqatigiinnissamik qulakkeerinissamik Naalackersuisut kaammattorneqarput, tassani immikkoortuni pineqartuni qitiusumik atuisut akuutinnerat ilanngullugu.

Takornariaqarnermit tunngatillugu Naalackersuisut 2023/2024-mut takornariaqarneq pillugu periutsimik saqqummiussinissaq nalunaarutigaat. Tamatuminnaga missingiut manna qaammammi

(november 2023) tamanut tusarniutigineqarnissamut piariissasoq naatsorsuutaavoq. Tamatumani ilaasut, periusissiat aamma takornariaqarnermi pilersaarutit attuumassutillit najugarisami inuussutissarsiornermut aamma manna inuussutissarsiornermi aningaasarsiornermi ineriartortitsisinnaasut pilersinnissaat pisariaqartut isumaqatigiipput, kiisalu taakku anguniarlugit suliniutinut attuumassutilinnut periusissialiornissaq erinisullugu.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninniarnerni takornariaqarnermut akitsuutinik akileraarutinillu pilersitsinissat oqaluuserineqarput. Naalakkersuisut periutsimi taaneqartumi suliamut tunngatillugu ilanngunneqassasoq naatsorsuutaavoq. Tamatumani ilusiliassat nunatsinnut sorliit tulluunnerunersut erseqqissarneqassapput. Tamatumunnga atatillugu ilusiliat nunanit sanilliuffigineqarsinnaasuneersut misissorneqassapput. Tamatuminnga atulersitsineq aamma, takornariaqarnermut politikkikkut periutsimi anguniakkanut naapertuutsinniarnearput, tamatumanimi akitsuutit akileraarutinillu isertitaqaataasinnaasut akileraarutiinnakkut nalilerneqassanngimmata, aammali inuussutissarsiornermi ineriartortitsiniarnermik sunniutitigut nalilisorneqarlutik.

2024-mi suliap taassuma ilaatut nunatsinni hotelini unnuinermut akitsuusiinnaanerup qulaajaavigineqarnissaa isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaa. Taamatut unnuinermut akileraarut nunanit allanit aamma atornerqarpoq. Taamatut akileraarut inimi unnuinermi ataatsimi 30-100 kr-nik akileraarusiinerne ukiumut 8-27 mio. kr-nik iluanaaruteqarfiussasasoq missingerneqarpoq. Taamatut aaqqiussuunerup pitsaaqutai pitsaanngequtaalu sukumiisumik qulaajarneqarnissaat isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaa. Qulaajaanermik suliaqarneq taanna kissaatigineqarpat UKA2024-mut inatsisissat siunnersuummik toqqammavissiinnaanngorlugu piffissaalluartilugu naammassineqassaaq.

Inatsit taamaattoq ukiup, qulaajaanermi tamatuma iluaqutaanera paasineqarpat, ukiup aningaasanut inatsiseqarfiup ingerlanerani oqaasertaliinikkut ivertinneqarsinnaanera isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu isumaqatigiissutigaa.

Naggasiullugu isumaqatigiissuteqartut Tunumi aalisarnerup ineriartortinnissaa pisariaqartoq erseqqissaatigaat. Taamaammat isumaqatigiissuteqartut AIS24-p aappassaaneerqarneranut atatillugu 2023-2030-mi Tunumi aalisarnerup ineriartortinnissaanut pilersaarummik tapersiinnissamut ukiumut 1 mio. kr.-nik aningaasaliisoqartoq tulluusimaarlutik nalunaarutigissavaat. Isumaqatigiissuteqartut tamanna piffissap sivikitsup iluani inerneqassasoq ilisimavaat, isumaqarlutillu suliniut pingaartuusoq.

Kulturimut timersornermullu immikkoortumi suliniutinik nukittorsaaneq

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut kulturimut timersornermullu immikkoortumi suliniutit ilanngullugit oqaluuseraat, tassanilu aningaasaliissutinik annikinnerusumik allannguinnissamut siunnersuut ilanngunneqarpoq, takussutissiivik tulluuttooq takuuk.

Isumaqatigiissuteqartut KNQK aqutigalugu qimussimi sukkanniunnernut aningaasaliissutit annertusineqassasut siunnersuutigaat.

Kulturi timersornerlu	2024	2025	2026	2027	2024–2027
Qimussimik sukkanniunnernut tapiissutit amerlineri	1	1	1	1	4,0
Nunani tamalaani unamminerni eSportimut tapiissuteqarneq	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
GIF-mut tapiissutit qaffannerat – Qaannat kattuffiannut atugassatut	0,25	0,25	0,25	0,25	1,0

Naalackersuisut 2024-p ingerlanerani sioqqutsisumik qulaajaanermik tusagassiuutit pillugit politikikkut isumaqatigiissutissamik piareersaanermi tunuliaqutsiisinnaasumik suliaqarnissaat isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat.

Isumaqatigiissuteqartut kalaallit oqaasiinik ilisimatusarneq ilinniartitsinerlu pingaartorujussuutippaat. Tassunga atatillugu Oqaasileriffik pingaarutilimmik inissisimavoq. Naalackersuisut 2024-p ingerlanerani qanoq ililluni Oqaasileriffiup sulinerata nukittorsarlugulu inuiaqatigiinnut iluaqutinngortinneqarsinnaanera pillugu tunngavissiamik suliaqarnissaat isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat. Manna isummernissamut tunngavissiami Oqaasileriffiup ilisimatusarfinngornissaanut periarfissat misissorneqassapput aamma.

Silap pissusaa

Ukioq manna aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummut nangitsinertut, nuna tamakkerlugu mingutsitsinngitsumik ataqatigiissumik pilersaarusiortoqarnissaa 2024-mut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat. Tassani ilanngunneqassapput:

- Silap pissusaanut nalimmassarnissamut periusissialiorneq.
- Kalaallit Nunaata CO2-mik toqqorsisarneranut periusissiaata piviusunngortinnerata nanginnera.

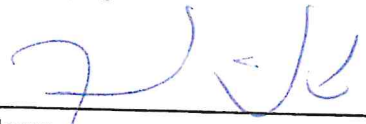
Naggasiineq

Taama oqaaseqarlutik ukiumut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissut isumaqatigiissuteqartut atsiortaat.

Nuuk, ulloq 6. november 2023

Inuit Ataqatigiit

Siumut

Naleraq

Atassut

Attaviitsoq

Naalackersuisut